

Pozice SP ČR ke Clean Industry State Aid Framework (CISAF)

- V rámci revize pravidel veřejné podpory zmíněné v CID opravdu vítáme snahu o jejich zjednodušení.
- Samotný návrh revize veřejné podpory se ale vůbec nezabývá podpůrnými schématy pro nízkoemisní vodík ani jaderné technologie, jako jsou malé modulární reaktory (SMR), přestože byly např. v Draghiho zprávě přímo zmíněny jako klíčové.
 - Dokument jde správným směrem větší flexibility v podpoře zelené transformace průmyslu. Avšak zaměření pouze na úzce vymezená zařízení uvedená v kapitole 6 je, z našeho pohledu, zcela nedostatečné a nereflexuje komplexitu transformace stávajících podniků směrem k uhlíkově neutrálním technologiím/produktům. Za tímto účelem by měla být způsobilost pro financování výrazně rozšířena a to včetně investic do transformace stávajících lokalit.
- Článek (bod) 21 – Komise zde zveřejňuje různé přístupy k určení nezbytnosti podpory a k posouzení konstelace kontrafaktuálních případů. Alternativní varianta by měla být posuzována v souladu s osvědčenými nástroji veřejné podpory **bud'** ve smyslu klasického výpočtu znevýhodnění lokality, **nebo** analýzy mezery ve financování s přihlédnutím ke všem CAPEX a OPEX položek.
- Článek 24 – Vítáme tlak na to, aby koneční příjemci dostali co nejlepší podmínky finančních nástrojů a aby výhoda z nich nezůstávala u poskytovatelů. Obáváme se ale, že obecná proklamace nestačí.
- Články 32 a 82 – **Návrh naopak vytváří překážky pro adopci nízkoemisního vodíku**, kdy podporu na skladování může získat pouze obnovitelný vodík (čl. 32). Tento přístup může v praxi omezit rozšíření jiných typů vodíku. Podobně, při využití vodíku pro dekarbonizaci v průmyslu musí být významná část využitého vodíku obnovitelná (čl. 82). To znamená, že odběratelé, kteří chtějí používat i nízkoemisní vodík, musí zajistit vodík z více zdrojů, což opět komplikuje rozvoj vodíkových technologií. V rámci zachování technologické neutrality, by při přiřazování podpory měla být zohledněna pouze emisní náročnost vodíku, nikoliv soubor těchto komplikovaných pravidel.
- **Při schvalování kapacitních mechanismů by se mělo přihlédnout více k národním studiím, které dokáží lépe zachytit relevantní rizika, ne pouze k výsledkům ERAA.**
 - Příloha 1 bod 6: Parametr vyžadující konkrétní uhlíkovou stopu CO₂ pro zdroje způsobilé pro platby z kapacitních mechanismů je v rozporu se zájmy některých členských států, kdy:
 - Existují členské státy, jejichž kapacitní mechanismy tuto podmínku nesplňují a pravděpodobně ji při prodlužování stávajících mechanismů splňovat nebudou. To znevýhodňuje některé členské státy a subjekty na trhu s elektřinou, které tuto možnost nemají. Toto je i případ České republiky.
 - Je v rozporu se závěry nově zveřejněné studie ERAA, která shledává již pro rok 2028 ve svém centrálním scénáři vysoké riziko významných překročení spolehlivostního

parametru LOLE v rámci střední Evropy. A výslovně pro ČR uvádí: „This suggests the need to adopt relevant measures (market and non-market) to keep minimal required existing capacity in stand-by mode to maintain supply-demand balance within the grid until at least 2030 when a new gas fleet is expected to start become available“.

- Při schválení kapacitních mechanismů se klade důraz na průměrné hodnoty nedodávky (LOLE a EENS). Podhodnoceny jsou scénáře s nižší pravděpodobností, avšak potenciálně vysokým dopadem na spolehlivost dodávek. Členské státy by měly mít možnost si samy zvolit, jakou úroveň bezpečnosti dodávek budou požadovat.
- Typicky zdroje ve strategické rezervě jsou pouze připraveny vyrábět elektřinu v okamžiku, kdy není dostatek jiných zdrojů. Není proto nutné zdroje, které získávají podporu z kapacitního mechanismu, alespoň jednou ročně aktivovat.
 - Kapacitní mechanismy a schémata na podporu nefosilní flexibility slouží k rozdílným účelům, a proto by mělo být umožněno zavést každý z nich nezávisle. (odst. 57)
 - Rozdělit náklady na kapacitní mechanismy podle popsaného klíče (tj. nejméně 90 % nákladů podle spotřeby v nejdražších hodinách, odst. 66) je komplikované, jestliže spotřebitelé nemají chytré elektroměry umožňující kontinuální sledování spotřeby. Navíc by zejména pro retailové zákazníky potom bylo velice obtížné predikovat své budoucí náklady.
- Článek 37 – U případného sankčního mechanismu za nedodržení lhůty je potřeba zajistit, že případná zdržení z vyšší moci nebo vzniklé v důsledku třetích stran nepůjdou k tíži samotnému žadateli. U třetích stran se jedná například o průtahy povolovacího řízení, soudní spory, síťová omezení či průtahy vzniklé na straně státu.
- Článek 38 a 53 – Je třeba vysvětlit navržené pravidlo, dle kterého nesmí být poskytnutí podpory OZE dále podmiňováno získáním licence, povolením záměru stavebním úřadem apod. Jde pouze o zákaz těchto povolení ex ante posuzování způsobilosti žadatele, nebo i v rámci ex post vyplácení prostředků?
- **Článek 39 – Nesouhlasíme s tím, aby bylo plošně vynucováno pravidlo DNSH. Jednak v řadě případů by bylo využito pouze formálně a bude tedy znamenat pouze zbytečnou administrativní zátěž, jednak v některých případech nelze zaručit, že půjde formálně splnit - např. využití plynu v teplárenství. Pokud by mělo být zavedeno plošně, je potřeba také jasně stanovit co nejjednodušší vykazování - nelze toto nechat na řídicích orgánech jednotlivých programů.**
- Článek 40 – Potřeba vysvětlit aplikaci “The aid amount will be independent from the energy output.” Navazovat podporu na např. MW výkonu je běžná praxe.
- Článek 41 – Vítáme, že způsobilými náklady budou opravdu celkové investiční náklady.
- Článek 61 – Uvádí, že podpora může být schválena na 10 let, zatímco čl. 67 stanovuje dobu 5 let. Je tedy potřeba vyjasnit, jaká doba platí.
- **Článek 71 – Pravidla pro „nepodporu“ fosilních paliv v rámci průmyslu výrazně narážejí na technologické využití těchto paliv např. v ocelářství či chemickém průmyslu.**
- Článek 72 – Úspor lze nyní dosahovat na primární spotřebě energie, změna na konečnou spotřebu omezuje úspory emisí skrze lokální OZE nebo PPA kontrakty, které prokazatelně pomáhají s cílem dekarbonizace. Zachovaná by měla být i úspora primární energie.
- Článek 73 výslovně upřednostňuje obnovitelné teplo, flexibilní přímou elektrifikaci a využití odpadního tepla při dekarbonizaci průmyslového tepla. Všechny ostatní technologie jsou akceptovány pouze s podrobným odůvodněním a přísnějšími podmínkami, což je chyba.
- **Článek 74 – Jsme rádi, že podpora dekarbonizace průmyslu se vztahuje i na související energetickou infrastrukturu.**
- **Článek 77 – Vítáme deklaraci principu technologické neutrality, nicméně je potřeba jej uplatňovat důsledně i v rámci pravidel CISAF.**

- Článek 79 – Je třeba zajistit delší časový horizont alespoň pro instalaci inovativních technologií. Harmonogram 36 měsíců je pro realizaci komplexních dekarbonizačních projektů nedostatečný.
- Článek 90 – Limity míry podpory nejsou dostatečně vysoké pro větší využívání daných technologií (CCUS, vodík, OZE, nebo elektrifikace procesů). Zároveň nesouhlasíme s tím, že pokud je podporováno více technologií, využije se míra podpory pro nejméně podporovanou technologii bez ohledu na to, jaký podíl tato technologie má na celkovém řešení.
 - CISAF musí více reflektovat možnosti provozní podpory, a to ideálně v takové podobě, aby bylo zajištěno národní plnění cílů pro RFNBO pro rok 2030, kdy nebude dostatečná transportní a výrobní kapacita napříč kontinentem. Ideálním nástrojem by měly být parametry takového nástroje s možnou prenotifikací, nikoliv pak konkrétní míra podpory.
- Článek 94 – Doporučujeme hodnotu projektu pro samostatnou notifikaci zvýšit alespoň o kumulovanou inflaci.
- Články 100 a 101 – Požadovat po investorovi, aby garantoval kompatibilitu zařízení na spalování čistého vodíku nebo jiných obnovitelných plynů a zajistil jejich spalování během životního cyklu investice, odporuje aktuálnímu stavu na trhu, kdy nejsou tyto plyny na trhu v dostatečném množství k dispozici pro účely investic většího rozsahu. Investor se tak musí zavazovat ke krokům, které nemůže mít pod svou kontrolou nebo které neúměrně prodražují a komplikují samotnou investici. Investor pak nemůže být předmětem budoucích pokut, neboť jejich uvalení není řízeno dobrou vírou ve splnitelnost závazku.
- Článek 122 – **žádáme doplnit:** „Provided that the conditions in section 3 and in this section are met, the Commission will consider compatible with the internal market on the basis of Article 107(3), point (c), of the Treaty, aid granted to incentivise investment projects that create additional manufacturing capacity **or transformation of existing manufacturing capacity** for:
 - (a) the production, including with secondary raw materials, of relevant equipment **or product** for the transition towards a net-zero economy, namely [**zero- and low-emission vehicles**, batteries, solar panels, wind turbines, heat-pumps, electrolyzers, and equipment for carbon capture usage and storage (CCUS)] [see also the corresponding question in the survey on other possible technologies listed in the Net Zero Industry Act62]; and/or...
 - Transformace automobilového průmyslu má značný vliv na stávající lokality. Transformace, kvalifikace zaměstnanců a základní orientace ovlivňují celé odvětví s miliardami eur investic. Nejde jen o opatření uvedená v článku 122, která přispívají ke zvýšení poptávky a nabídky výrobků čistých technologií. Je potřeba se zaměřit na výrobu konečného automobilového výrobku – bezemisního vozidla BEV v lokalitách v EU, protože ty významně přispívají k dosažení cílů dohody o čistém průmyslu, a proto by měly být způsobilé pro financování.
- Články 122b a 122c – Není patrné, zda článek zahrnuje i podporu recyklace (např. baterií), která bude zcela zásadní v naplňování stanovených cílů (vč. cílů uvedených v Critical Raw Materials Act).
- Články 126 až 128 – V našem chápání není cílem CISAF primárně posilování soudržnosti regionů (k tomu slouží GBER a EFRR), ale podpora transformace a zvýšení konkurenceschopnosti EU průmyslu. Implementace v rámci EU přispívá k dosažení cílů Clean Industrial Dealu stejnou měrou bez ohledu na lokalitu a pobídka by tedy mělo být umožněno poskytovat v rámci EU nezávisle na hlediscích politiky soudržnosti.
- Článek 138 – Komise očekává důkazy, že investice nevytvoří nadměrnou kapacitu ani nezahájí soutěž o stávající kapacitu, ale požadovaný „důkaz“ není definován příliš dostatečně. Bude stačit jednoduchá analýza trhu s odkazem na poptávku a nabídku nebo je nutná složitější analýza? Nelze vyloučit externí vlivy, vč. politických rozhodnutí na EU/národní úrovni.